

PRED PREMIERO

Večna aktualnost zla in nasilja

V Gledališču Celje bodo danes premierno
uprizorili Tolstojevo dramo Oblast teme v režiji
Maše Pelko in v prevodu Tatjane Stanič

Matic Majcen

Sezona v celjskem gledališču se preveša v zadnjo tretjino, tokratna premiera pa je eden osrednjih poudarkov letošnje ponudbe. Pod režijo **Maše Pelko**, predstavnice mlajše generacije ustvarjalk, bo na Velikem odru zaživela drama Leva Nikolajeviča Tolstoja s polnim naslovom Oblast teme ali Samo s krempeljčkom se ujame, pa je ptiček cel v pasti. Tokratna uprizoritev predstavlja prvo sodelovanje Maše Pelko z Gledališčem Celje. Zgodba o mlademu, neodgovornem hlapcu Nikiti je pretresljiva upodobitev revščine in neizobraženosti ruskega kmeta ter podaja strašljivo in pretresljivo sliko ruske družbe ob koncu 19. stoletja.

V Sloveniji prvič že leta 1905

"Tolstoj je mnogo bolj znan kot prozaist, kot avtor velikih družbenih romanov, mnogo manj pa kot dramatik," je na tiskovni konferenci pred petkovo premiero o izvirnem tekstu povedal dramaturg **Rok Andres**. "Tekst je nastal leta 1886, vendar je bil v carski Rusiji podobno kot mnogo drugih Tolstojevih besedil v tistem času prepovedan, zato so ga veliko igrali na skrivaj, vse dokler ga ni cenzura leta 1902 osvobodila in ga je uspešno uprizoril Konstantin Stanislavski, s čimer je tekstu zagotovil svetovno slavo. V prvih dvajsetih letih 20. stoletja je tekst požel velik uspeh po vsej Evropi, tudi v Sloveniji. Pri nas se je prvič pojavil leta 1905 in so ga do druge svetovne vojne tudi pogosto uprizarjali, od takrat do danes pa samo še dvakrat," je dodal dramaturg predstave.

Izvirni tekst Oblast teme je nastal v obdobju, ko je Tolstoj pisal predvsem filozofsko-religiozne spise. "Ko se je preselil na Jasno Poljano, je začel gojiti tesne stike s kmečkim prebivalstvom, ki ga je začel idealizirati. Želel je tudi popisovati njihove odnose, težave, pa tudi zločine in patološko podstat. Vendar to ni le zgodba o kmečkem prebivalstvu, temveč drama o sleherniku. O posamezniku, ki je takrat morda res bil v kmečkem okolju, dandanes pa je to lahko kdorkoli izmed nas," je predstavitev teksta zaključil Andres.

Vojna spremenila pomen zgodbe

Režiserka **Maša Pelko** si bo svoje prvo sodelovanje s celjskim gledališčem vsekakor zapomnila po vseh tegobah, ki so se zgrnile nad predstavo. Oblast teme bi namreč morali na celjskem odru uprizoriti že aprila leta 2020, a so jo zaradi epidemije covida-19 prestavili. Zdaj bo na odru torej zaživela po skoraj treh letih od prvotno načrtovane premiere, a Maša Pelko je zadovoljna z vsemi spremembami, ki jih je predstava doživela v tem času. "Najbolj prav je, da je do predstave prišlo prav v tem trenutku in s to ekipo," je povedala pred novinarji.

Kot pravi Pelko, je bila osrednja os razmisleka pri uprizoritvi ta, na kakšen način je zgodba aktualna še danes. In

ne samo to – njen pomen se je spremenil tudi v zadnjih treh letih od nesoje-ne premiere. "Aktualizacija te zgodbe je danes popolnoma drugačna kot pred tremi leti. Danes živimo v pokoron-skem svetu. V svetu, v katerem se odvijajo vojne. Prav zato je najbolj aktualna točka tega besedila normalizacija nasilja in vsakdanjost nasilja, ki je absolutno eskaliralo v človeških odnosih. Besedilo govori o družbi, o skupnosti, o družinskih celicah, ki trpijo finančni manko in zaradi patoloških osebnih stisk, predvsem pa nimajo sredstev za artikulacijo teh stisk. Ljudje, ki se ne znajo pogovarjati, ne znajo se izražati. Vse, kar je znotraj njihovega sveta pre-dobro ali pretežko, obravnavajo z nasiljem. V tem smislu je pravilno, da se o besedilu razpravlja danes, ker govori o tem, kako se to zlo začne širiti znotraj neke skupnosti. Ta tok zla in nasilja je izjemno težko ustaviti, ko se enkrat začne valiti."

V 21. stoletju še vedno nič boljše

S predstavo Oblast teme bodo v Gledališču Celje uprizorili že peto premiero sezone, do konca jih čakata še dve. "S to predstavo letošnja sezona dobiva dodaten poudarek in širino," je zadovoljstvo ob tokratni premieri izrazil upravnik in umetniški vodja gledališča **Miha Golob**. "Vemo, da je bil Tolstoj super diagnostik človeške narave in karakterjev. Po stotih letih je tekst še vedno aktualen, tako po strukturi kot po vsebini. Naša naloga kot družbe, gledališča in umetnosti je, da te teme obnavljamo in se o njih sprašujemo."

V Oblasti teme igrajo **Andrej Murenc**, **Lučka Počkaj**, **Eva Strazar**, **Nika Vidic**, **Lovro Zafred**, **Aljoša Koltak**, **Barbara Medvešček**, **Maša Grošelj** in **Urban Kuntarič**. Predstavo so soustvarjali še prevajalka **Tatjana Stanič**, dramaturginja **Tatjana Duma**, scenograf **Dorian Šilec Petek**, kostumografka **Tina Bonča**, skladateljica **Mateja Starič**, svetovalec za odrski gib

Klemen Janežič, oblikovalec svetlobe
Andrej Hajdinjak, lektorica **Živa Čebulj**
in bobnar **Vid Drašler**.

*Tok zla in nasilja je izjemno težko
ustaviti, ko se enkrat začne valiti*

Del ustvarjalne ekipe predstave **Oblast**
teme: upravnik in umetniški vodja
gledališča **Miha Golob**, režiserka Maša
Pelko, dramaturg Rok Andres, skladateljica
Mateja Starič Foto: Matic MAJCEN